

JAVNA USTANOVA
OSNOVNA ŠKOLA „SVETI SAVA” FOČA

PRAVILA ZAŠTITE OD POŽARA

Na osnovu Zakona o zaštiti od požara ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 94/2019)

Decembar, 2019. godine

SADRŽAJ:

1. OSNOVNE ODREDBE	3
2. ORGANIZACIJA TEHNOLOŠKOG PROCESA NA NAČIN DA RIZIK OD IZBIJANJA I ŠIRENJA POŽARA BUDE OTKLONJEN, A DA U SLUČAJU NJEGOVOG IZBIJANJA, BUDE OMOGUĆENA BEZBJEDNA EVAKUACIJA LJUDI I IMOVINE I SPRIJEČENO NJEGOVO ŠIRENJE	3
2.1 LOKACIJA	3
2.2 NAMJENA I SADRŽAJ OBJEKTA	4
2.3 RADNI PROCES I OPREMA ZA RAD	4
3. ZAŠTITA OD POŽARA U ZAVISNOSTI OD NAMJENE OBJEKTA SA POTREBNIM BROJEM LICA OSPOSOBLJENIH ZA BAVLJENJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA.....	4
3.1 GRAĐEVINSKA KONSTRUKCIJA, GRAĐEVINSKI MATERIJALI	4
3.2 MAŠINSKE INSTALACIJE	5
3.3 ELEKTROENERGETSKE INSTALACIJE I GROMOBRANI	5
3.4 OPREMA ZA GAŠENJE POŽARA.....	5
3.5 MOGUĆE KLASSE POŽARA.....	5
3.6 FAKTORI RIZIKA	6
3.7 ORGANIZACIONO FUNKCIONISANJE ZAŠTITE OD POŽARA	7
3.8. LICA OSPOSOBLJENA ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA	8
3.9. OPŠTE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA.....	8
3.10. POSEBNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA.....	9
3.11 OPREMA I SREDSTVA ZA GAŠENJE POŽARA	9
4. PLAN EVAKUACIJE I UPUTSTVO ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POŽARA.....	10
4.1. ODGOVORNOSTI I OVLAŠĆENJA ZA SPROVOĐENJE EVAKUACIJE	11
4.2. OBAVEZE ODGOVORNIH LICA	11
4.3. POSTUPAK OSTALIH LICA	11
4.4. PUTEVI EVAKUACIJE – PRAVCI NAPUŠTANJA OBJEKTA.....	12
4.5. MJERE ZA BEZBJEDNU EVAKUACIJU	12
4.6 ORGANIZACIJA EVAKUACIJE	12
4.7 POSTUPAK EVAKUACIJE IMOVINE I OBAVEZE ZAPOSLENIH PRIJE NAPUŠTANJA RADNOG MJESTA	13
4.8. ZNAKOVI I NATPISI OBAVJEŠTENJA	13
4.9. UPUTSTVO ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POŽARA.....	13
4.10. POSTUPAK KOD OTKRIVANJA POŽARA.....	14
5. NAČIN OSPOSOBLJAVANJA ZAPOSLENIH LICA ZA SPROVOĐENJE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA.....	15
6. PRAVA OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH LICA ZA SPROVOĐENJE PREVENTIVNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA.....	15
6.1. POSLOVI ODGOVORNOG LICA IZ ZAŠTITE OD POŽARA	17
7. PROCJENA MAKSIMALNOG BROJA LJUDI KOJI SE MOGU BEZBJEDNO EVAKUISATI IZ OBJEKATA	18
9. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	20

Na osnovu člana 136. Zakona o osnovnom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 44/2017, 31/2018 i 84/2019), člana 27. Statuta Škole, broj 63-0204/2019 od 26.02.2019. godine i člana 17. Zakona o zaštiti od požara („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 94/2019), a u vezi sa članom 9. Pravilnika o zaštiti od požara br. 604-4-0204/2019, Školski odbor JU OSNOVNE ŠKOLE „SVETI SAVA“ FOČA, na sastanku održanom dana 26.12.2019. godine, **u s v a j a**

PRAVILA

zaštite od požara

u JU Osnovna škola „Sveti Sava“ Foča

1. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilima zaštite od požara (u daljem tekstu - Pravila) uređuje se organizacija procesa koji umanjuju rizike od požara i, ukoliko požar izbije, sprječavanja njegovog širenja i bezbjedne evakuacije ljudi i imovine, u skladu sa Planom evakuacije i uputstvima za postupanje u slučaju požara, utvrđenim ovim pravilima.

Ovim pravilima uređuje se i način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara i obaveze lica osposobljenih za obavljanje poslova zaštite od požara i drugih zaposlenih.

Član 2.

Požar je proces nekontrolisanog sagorevanja kojim se ugrožavaju životi i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina

Član 3.

Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji za planiranje, finansiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu mjera i radnji zaštite od požara, odvijanje tehnoloških i radnih procesa na način da se spriječe izbijanja i širenje požara, otkrivanje i gašenje požara, spasavanje ljudi i imovine, zaštitu životne sredine.

Član 4.

Ovim Pravilima uređuje se i način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara, obaveze lica angažovanog za poslove organizovanja i sprovođenja mjera zaštite od požara i drugih zaposlenih.

2. ORGANIZACIJA TEHNOLOŠKOG PROCESA NA NAČIN DA RIZIK OD IZBIJANJA I ŠIRENJA POŽARA BUDE OTKLONJEN, A DA U SLUČAJU NJEGOVOG IZBIJANJA, BUDE OMOGUĆENA BEZBJEDNA EVAKUACIJA LJUDI I IMOVINE I SPRIJEČENO NJEGOVO ŠIRENJE

2.1 LOKACIJA

Član 5.

JU OSNOVNA ŠKOLA „SVETI SAVA“ se nalazi u Foči, Ul. Nemanjina bb, Foča (u daljem tekstu: Škola). Gašenje eventualnih požara vršiće vatrogasno-spasilačka jedinica iz

Foče, koja se nalazi u ulici Sokolska br. 1, a koja je udaljena oko 700 metara od Škole, prema čemu je vrijeme potrebno za dolazak vatrogasno-spasilačke jedinice oko 5 minuta.

Škola u svom sastavu ima i dva područna odjeljenja koja se nalaze na sledećim lokacijama :

- Miljevina, udaljenost od vatrogasne jedinice 15 km, vrijeme dolaska vatrogasno-spasilačke jedinice 30 min
- Dragočava, udaljenost od vatrogasne jedinice 6 km, vrijeme dolaska vatrogasno-spasilačke jedinice 15 min.

Član 6.

Postojećim saobraćajnicama, omogućen je dolazak vatrogasnih vozila i prilaz fasadi sa svake strane objekta na svim lokacijama.

2.2 NAMJENA I SADRŽAJ OBJEKTA

Član 7.

Najveća visina svih navedenih objekta na kojoj se mogu nalaziti korisnici-učenici objekta i zaposleni je pod 2. sprata, čija je visina, mjereno od mjesta na kome je moguć pristup vatrogasnim ljestvama, manja od 30 metara, što znači da objekti ne spadaju u kategoriju visokih objekta.

Nastava u Osnovnoj Školi u Foči se vrši u dvije smjene, dok se u područnim odjeljenjima nastava vrši u prvoj, tj. jednoj smjeni, Maksimalan broj zaposlenih, učenika i posjetilaca koji se u jednom trenutku mogu naći u objektima Škole u Foči je oko 500 . Dok je maksimalan broj učenika u područnim odjeljenjima u Miljevini 150, a u Dragočavi 30.

Treba napomenuti da je broj lica promjenljive prirode i mijenja se, na šta utiču brojni faktori.

2.3 RADNI PROCES I OPREMA ZA RAD

Član 8.

Osnovni radni proces u Školi su vasiptno-obrazovni. Radni proces se sastoji i od knjigovodstvenih, finansijskih, administrativnih, nastavnih i vannastavnih aktivnosti.

Oprema za rad koja se koristi u kancelarijama i učionicama je tipična za obavljanje poslova administracije i nastave, a sastoji se od kompjuterske i druge prateće opreme (štampači, skeneri, kalkulatori, aparati za fotokopiranje), telefoni, faksovi, kancelarijski namještaj (radni stolovi, stolice, plakari za odlaganje dokumentacije).

3. ZAŠTITA OD POŽARA U ZAVISNOSTI OD NAMJENE OBJEKTA SA POTREBNIM BROJEM LICA OSPOSOBLJENIH ZA BAVLJENJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA

3.1 GRAĐEVINSKA KONSTRUKCIJA, GRAĐEVINSKI MATERIJALI

Član 9.

Glavni objekat Škole u Foči je izgrađen u dvije etaže i sa više cjelina od čvrstog građevinskog, pretežno nezapaljivog, materijala. Objekta je izgrađen kombinacijom armirano-betonske konstrukcije sa ispunom od opeke ili betona, a pregradni zidovi su od opeke i rigipsa. Temelji objekta su trakasti, a krovna konstrukcija je kombinacija čelične i drvene montažne, u vidu kosih i ravnih ploča. Krov je uglavnom pokriven limom, dok je na

djelu objekta iznad glavnog ulaza u Školu krov izrađen od ravne betonske ploče koja je pokrivena lepenkom. Unutrašnji zidovi i plafoni su omalterisani krečnim malterom i obrađeni poludisperzijom, podovi su finalno obrađeni prema namjeni prostorija, u kancelarijama i učionicama od laminata, parketa, etisona, u toaletima od keramičkih pločica.

Kad su u pitanju objekti područnih odjeljenja, objekat u Miljevini je takođe konstruisan u dvije etaže, a izgrađen je kombinacijom armirano-betonske konstrukcije sa ispunom od opeke ili betona, a pregradni zidovi su od opeke i rigipsa. Krov je konstruisan od elemenata drvene građe-greda na dvije vode, a isti je prekriven crijepom .

Objekat u Dragočavi je prizemni objekat, takođe izgrađen od kombinacijom armirano-betonske konstrukcije sa ispunom od opeke ili betona. Pregradni zidovi su izrađeni od opeke-cigle i omalterisani krečnim malterom. Krovna konstrukcija je urađena na četiri vode, a drvena građa od kojeg je konstruisan krov prekrivena sa crijepom.

3.2 MAŠINSKE INSTALACIJE

Član 10.

Grijanje objekata u Foči i Miljevini obezbjeđeno je pomoću radijatora na toplu vodu iz centralne peći na uglj i drva. Dok se učionice u područnoj Školi na Dragočavi griju pomoću peći na drva i elektrogrijalice.

3.3 ELEKTROENERGETSKE INSTALACIJE I GROMOBRANI

Član 11.

U svim objektima Škole napajanje prostorija električnom strujom vrši se napojnim kablom do glavnih razvodnih ormana u objektima, iz koga se napajaju razvodni ormani.

Razvodni ormani su od metala, a električne instalacije su prilagođene specifičnim uslovima korisnika. Zaštita od električne struje izvedena je sistemom nulovanja, zaštitnim provodnikom u priključno napojnom kablom.

Zaštita od atmosferskog pražnjenja objekata, izvedena je gromobranskom instalacijom u vidu faradejevog kaveza.

3.4 OPREMA ZA GAŠENJE POŽARA

Član 12.

Školski objekat u Foči posjeduje unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara izvedenu od čeličnih cijevi Ø 25mm, odnosno hidrantski priključci 25 mm (tip B) sa odgovarajućom opremom.

Hidrantska mreža se snabdjeva vodom iz gradske vodovodne mreže.

Mobilnu opremu za gašenje požara čine ručni aparati za gašenje požara tipa „S-9“ i „CO₂-5 kg“.

Školski objekat područnog odjeljenja u Miljevini takođe posjeduje unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara izvedenu od čeličnih cijevi Ø 25 mm, odnosno hidrantski priključci 25 mm (tip B) sa odgovarajućom opremom.

Hidrantska mreža se snabdjeva vodom iz gradske vodovodne mreže.

Mobilnu opremu za gašenje požara čine ručni aparati za gašenje požara tipa „S-9“ i „CO₂-5 kg“.

Školski objekat područnog odjeljenja u Dragočavi ne posjeduje hidrantsku mrežu već samo vatrogasne aparate tipa „S-9“ i „CO₂-5 kg“.

3.5 MOGUĆE KLASSE POŽARA

Član 13.

Prema kategorizaciji požara, požari koji se mogu očekivati objektima Škole spadaju u požare klase:

- „A“ požari čvrstih materija
- „B“ požari tečnih materija
- „C“ požari gasovitih materija

Specifično požarno opterećenje je ukupna toplota koja se može osloboditi iz toplotne moći ukupne količine upaljenog materijala. Specifično požarno opterećenje u predmetnom objektima je srednje do visoko.

3.6 FAKTORI RIZIKA

Član 14.

Odgovarajućim izborom konstruktivnih elemenata, pri izgradnji objekta, odnosno pravilnim definisanjem stepena otpornosti na požar njegovih konstruktivnih elemenata sprječava se rušenje konstrukcije objekta u požaru u potrebnom vremenu, te se na taj način stvaraju uslovi bitni za spasavanje zaposlenih i materijalnih dobara i odvijanja akcije gašenja požara.

Član 15.

Sa aspekta požarnog rizika u svim objektima Škole razlikujemo šest dijelova:

- Prostor sa kancelarijama i zbornica
- Učionice
- Fiskulturna sala
- WC-i i kupatila
- Kotlovnica
- Zatvoreni magacini

U Prostoru sa kancelarijama se kao faktori požarnog rizika mogu definisati:

- Električne instalacije,
- Rasvjetna tijela,
- Kancelarijski materijali (papiri, fascikle, registratori i sl.)
- Kancelarijska oprema u vidu električnih uređaja (računari, štampači, fotokopir aparati i sl.)
- Dodatna grejna tijela u vidu električnih grijalica,
- Uređaji za pripremu tečnih toplih napitaka (rešoi i sl.),
- Enterijerski materijal, podne obloge, dekoracije i namještaj.

U Prostoru za nastavu-učionice se kao faktori požarnog rizika mogu definisati:

- Električne instalacije,
- Kancelarijski materijali (papiri, fascikle, registratori i sl.)
- Kancelarijska oprema u vidu električnih uređaja (računari, štampači, fotokopir aparati i sl.)
- Rasvjetna tela,
- Dodatna grejna tijela u vidu električnih grijalica,

U fiskulturnoj sali se kao faktori požarnog rizika mogu definisati:

- Električne instalacije,
- Kancelarijski materijali (papiri, fascikle, registratori i sl.)
- Rasvjetna tela,
- Dodatna grejna tijela u vidu električnih grijalica,
- Oprema za vježbanje.

U WC-na u kupatilima se kao faktori požarnog rizika mogu definisati:

- Električne instalacije,
- Higijenski materijal (papir i preparati za čišćenje),
- Rasvjetna tela,
- Dodatna grejna tijela u vidu električnih grijalica.

U kotlovnici se kao faktori požarnog rizika mogu definisati:

- Električne instalacije,
- Rasvjetna tela,
- Sredstva za potpaljivanje peći,
- Ugalj i drva,
- Otpadni materijal.

U zatvorenom magacinu se kao faktori požarnog rizika mogu definisati:

- Električne instalacije,
- Rasvjetna tela,
- Odloženi namještaj,
- Ulja i maziva,
- Alat i ostala oprema,

3.7 ORGANIZACIONO FUNKCIONISANJE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 16

Svi zaposleni obavezni su da se upoznaju sa opasnostima od požara u svom radnom prostoru i mjerama koje su propisane za sprječavanje nastanka požara. Mjere zaštite od požara se organizovano sprovode u svim radnim prostorijama.

Član 17.

U organizaciji funkcionisanja zaštite od požara odgovorno lice je :
Direktor Škole: u oblasti organizovanja sprovođenja i unapređenja zaštite od požara, pored poslova koje su mu stavljeni u nadležnost zakonom i propisima donjetim na osnovu zakona, vrši i sljedeće poslove:

- Stara se o obezbjeđenju sredstava, utvrđuje potrebna sredstva zaštitu od požara i na bazi raspoloživih sredstava, odobrava njihovo korišćenje;
- Ostvaruje uvid u stanje organizacije zaštite od požara i stepena bezbjednosti i preduzima potrebne mjere u cilju unapređenja zaštite od požara;
- Razmatra inspekcijske i druge nalaze, izvještaje i rješenja i preduzima mjere da se utvrđeni nedostaci otklone u datim rokovima;
- Utvrđuje materijalnu i drugu odgovornost zaposlenih zbog nepridržavanja propisanih i naloženih mjera zaštite ljudi i imovine od požara;
- Vrši i druge poslove koji doprinose unapređivanju zaštite od požara.

Član 18.

Zaposleni neposredno učestvuju u sprovođenju i unapređivanju poslova odnosno opštih i posebnih mjera zaštite ljudi i imovine u skladu sa važećim zakonom, drugim propisima iz oblasti zaštite od požara, ovim Pravilma i drugim aktima u vezi sa zaštitom od požara, a naročito:

- Da se osposobljavaju (obučavaju) za neposredno primenjivanje mjera zaštite od požara, otklanjanja uzroka i pojava koje mogu dovesti do požara kao i posljedica nastalih eventualnim požarom;

- Da u toku rada stalno prate i kontrolišu rad, funkcionisanje i ispravnost uređaja, aparata, instalacija i drugih sredstava rada u neposrednoj radnoj sredini i da svaki kvar ili neispravnost odmah prijave neposrednom rukovodiocu;
- Da poštuju naložene, utvrđene i istaknute mjere, upozorenja, zabrane i date naloge u vezi sa zaštitom od požara u radnim i drugim prostorijama;
- Da se staraju da prilazi, elektrorazvodnim ormarima, vatrogasnim aparatima, hidrantima i drugim sredstvima i opremi za gašenje požara bude slobodan.

3.8. LICA OSPOSOBLJENA ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 19.

Po članu 38. stav 2. Zakona o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS“ br. 94/19) za sprovođenje mjera zaštite od požara Škola može angažovati Privredno Društvo, odnosno drugo pravno lice koje ispunjava propisane uslove.

Angažovano lice za sprovođenje mjera zaštite od požara ima sljedeće dužnosti:

- Sprovodi preventivne mjere zaštite od požara utvrđene Zakonom, drugim propisima i ovim Pravilima;
- Kontroliše ispravnost protivpožarnih aparata i hidrantske opreme i preuzima mjere radi njihovog servisiranja popravke ili zamjene;
- Neposredno kontroliše sprovođenje utvrđenih i naloženih mjera zaštite od požara i u slučaju konstatovanja određenih nedostataka nalaže preuzimanje mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti ili zabranu rada;
- Priprema program i sprovodi osnovnu obuku zaposlenih i praktično provjerava njihovo znanje iz oblasti zaštite od požara;
- Izvještava direktora o svim pojavama, promjenama i problemima iz oblasti zaštite od požara i predlaže preuzimanje konkretnih mjera;
- Prati propise iz oblasti zaštite od požara, tehnička dostignuća iz te oblasti i u skladu sa tim predlaže i preuzima potrebne mjere radi unapređenja zaštite od požara;
- Pri adaptaciji, rekonstrukciji i popravkama u objektima predlaže i kontroliše sprovođenje mjera i normativa zaštite od požara;
- Vodi propisane evidencije.

3.9. OPŠTE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 20.

U cilju otklanjanja uzroka požara, sprječavanja izbijanja, širenja i gašenja požara, spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u prostoru objekta Škole preduzeti sljedeće bezbjednosne mjere:

- Uređaji, oprema i sredstva namjenjena za gašenje požara postavljaju se na vidna i pristupačna mjesta i mogu se koristiti samo za potrebe lokalizovanja i gašenja požara. Mjesta na kojima se nalaze vatrogasne sprave moraju biti vidno označena.
- Uređaji, oprema i sredstva za gašenje požara održavaju se u ispravnom stanju i o tome se vodi evidencija.
- Zabranjeno je unošenje i korišćenje lako zapaljivih i eksplozivnih materija;
- Zabranjena je upotreba termičkih uređaja (rešoa, grejalica, TA peći dr.) bez pismenog odobrenja lica zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara ili odgovornog rukovodioca;

- Zabranjeno je privremeno skladištenje – ostavljanje materijala i ambalaže na putevima evakuacije - u hodnicima, putevima transporta u magacinima i pored vrata (ulaz-izlaz);
- Električni uređaji koji se koriste pri radu moraju biti pod kontrolom zaposlenog od momenta uključanja do momenta isključenja;
- Gorivi materijali (papirni, ambalaža) moraju da budu udaljeni od prekidača i rasvjetnih i grejnih tijela najmanje 50 cm;
- Ispred razvodnih elektro-ormana zabranjeno je postavljanje opreme ili dokumentacije koji onemogućavaju normalan pristup u slučaju potrebe;
- Prilikom izvođenja radova zavarivanja, rezanja ili lemljenja moraju se primjeniti odgovarajuće pravne norme koje regulišu ovu problematiku i odgovarajuće mjere zaštite od požara u prostoru u kome se odvija proces zavarivanja, rezanja ili lemljenja;
- Električne, toplotne, gromobranske, vodovodne, kanalizacione i druge instalacije i uređaje u objektu neophodno je održavati u ispravnom stanju i redovno kontrolisati njihovu ispravnost.
- Zabranjeno je pušenje u svim prostorijama i krugu Škole.
- Na putevima, prolazima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom nije dozvoljeno postavljati zapreke.
- Pri projektovanju i izvođenja radova na adaptaciji i rekonstrukciji Škole, ugradnji uređaja i opreme, eksploataciji i održavanju prostora, primjenjuju se Zakonom propisani tehnički normativi i standardi za zaštitu od požara.

3.10. POSEBNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 21.

- Izlazni putevi iz objekta Škole moraju se održavati slobodnim i nezakrčenim da bi u svakom momentu bili slobodani za prolaz zaposlenih i ljudi koji se zateknu u objektima;
- Odgovarajućim znacima upozorenja, zabrane i obavještenja podsjetiti zaposlene i stranke na potrebu poštovanja mjera zaštite od požara;
- Nakon završetka radnog vremena u kancelarijama, izložbenom salonu i pomoćnim prostorijama (koje se koriste u dnevnom radu) obavezno je da se:
  1. Isključi osvjetljenje i elektro-uređaji koji su korišćeni u radnom vremenu;
  2. Otpad iz kanti za otpatke odnese u kontejner.

3.11 OPREMA I SREDSTVA ZA GAŠENJE POŽARA

Član 22.

U svrhu gašenja požara u objektima Škole su na raspolaganju prenosni protivpožarni aparati za početno gašenje požara.

Prenosni protivpožarni aparati:

- Moraju biti postavljeni na prikladnim, nezakrčenim mjestima i na dohvat ruke
- Periodično vršiti njihov pregled svakih šest mjeseci, a manje nedostatke odmah otklanjati;
- Svaki aparat mora imati kontrolnu karticu sa podacima o punjenju i kontroli sa datumom i potpisom.

Prenosni protivpožarni aparati moraju se održavati u ispravnom stanju, u skladu sa tehničkim propisima i uputstvima proizvođača (najmanje jednom u 6 mjeseci.), tako da se

obezbjedi njihovo stalno i nesmetano funkcionisanje. Prenosne protivpožarne aparate nakon upotrebe je potrebno servisirati i dovesti u funkcionalno stanje.

U svrhu gašenja požara u objektima Škole u Foči i Miljevini je na raspolaganju i unutrašnja hidrantska mreža. U cilju što boljeg korišćenja hidranata potrebno je pridržavati se sljedećih pravila:

1. Svi hidrantski ormari moraju biti obilježeni oznakom "H", a prilaz slobodan
2. Svaki zidni hidrantski ormar mora da sadrži 1 ili 2 vatrogasna crijeva promjera 52 mm, dužine 15m, sa mlaznicom,
3. Prolaz do hidranta mora biti stalno slobodan i nezakrčen dok u zimsko doba treba stalno čistiti snijeg sa poklopca podzemnih hidranata
4. Svaki primjećen kvar na vodovodnoj mreži odmah ukloniti,
5. U slučaju zatvaranja vode na glavnom ventilu, mora se prethodno obavijestiti direktor,
6. Mora biti postavljena vidljiva oznaka mjesta gdje se nalazi glavni zasun za otvaranje i zatvaranje vode,
7. U slučajevima proširenja hidrantske mreže moraju se upoznati svi radnici i rukovodioci preuzeća, naročito u pogledu određivanja mjesta za podzemne nadzemne ili zidne hidrante.
8. hidrantska mreža sa hidrantskim priključkom i pripadajućim uređajima i armaturom se treba ispitivati i kontrolisati svakih 12 mjeseci.

4. PLAN EVAKUACIJE I UPUTSTVO ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POŽARA

Član 23.

Planom evakuacije i spašavanja utvrđuju se organizacija, postupci i mjere za osiguranje brze evakuacije iz objekata. Plan ima zadatak da u slučaju požara, eksplozije, havarije, potresa ili drugog događaja predvidi organizaciju evakuacije i spašavanja zaposlenih i drugih osoba koje se mogu zateći u objektima.

Tehnički uslovi za izvođenje evakuacije odnose se na uređenje i održavanje puteva evakuacije unutar objekta. Planirani evakuacijski putevi i izlazi moraju se tokom korišćenja objekta neprekidno održavati u skladu sa zahtevima sigurnosti (protočnosti).

Član 24.

Evakuacija podrazumjeva unaprijed programirani i organizovani način napuštanja ugroženih prostora i prostorija, prije nego što nastupi opasnost po život i zdravlje zaposlenih i drugih osoba koje se mogu zateći u objektima.

Zaposleni i druge osobe koje se zateknu objektima Škole, u najkraćem vremenu, započinju evakuaciju spontano, iz ugroženih ili potencijalno ugroženih dijelova objekta krećući se isključivo uobičajenim komunikacijama unutar objekta ka bezbjednom mjestu gdje se ne očekuju štetni efekti zbog kojih se vrši evakuacija.

Član 25.

Spašavanje podrazumjeva sprovođenje radnji kojim se licima zatečenim u ugroženim prostorijama ili prostorima pruža pomoć u napuštnju ugroženog prostora.

Spašavanje se izvodi i u situacijama kada su djelovanjem požara blokirani putevi ili izlazi za napuštanje ugroženih prostora, a u najkraćem vremenu sa snagama i sredstvima koji odgovaraju nastaloj situaciji.

Proces evakuacije i postupci spašavanja sprovode se prije, u toku ili nakon događaja koji ugrožavaju živote ili zdravlje ljudi, odnosno štete materijalnim dobrima.

4.1. ODGOVORNOSTI I OVLAŠĆENJA ZA SPROVOĐENJE EVAKUACIJE

Član 26.

Za primjenu procedure evakuacije odgovoran je direktor Škole, a u njegovom odsustvu lice koje oni zaduže za sprovođenje evakuacije.

Član 27.

Evakuacija iz objekata Škole vršiče se po nalogu koji se prenosi govornim porukama.

Licima koje treba evakuisati, nalog za evakuaciju prenosi lice zaduženo za sprovođenje evakuacije po odobrenju direktora Škole.

Evakuacija se naređuje u slučaju kada u objektima Škole nastane požar ili neka druga vanredna situacija koja zahtjeva da sva ili dio lica koja se nalaze u objektima Škole moraju biti bezbjedno evakuisana iz ugrožene zone.

4.2. OBAVEZE ODGOVORNIH LICA

Član 28.

Kada nastane potreba za evakuacijom iz neke od prostorija ili objekta Škole potrebno je odmah:

- Utvrditi tačnu lokaciju dijela objekta iz kojeg je potrebna evakuacija zaposlenih ili lica koja su se zatekla u objektima;
- Svima u prostoru objekta Škole, koje je potrebno evakuisati, dati kratko upustvo o smjeru evakuacije sa naglaskom da se prvo evakuišu lica koja su najudaljenija od mjesta izlaska na bezbjedni prostor;
- Po potrebi organizovati da se svima koji se evakuišu obezbjede vlažne krpe ili oprema za zaštitu organa za disanje;
- Glasno i odsječno naglasiti potrebu evakuacije iz tog dijela prostora za sve koji su se tu zatekli i usmjeriti ih prema najbližem izlazu za evakuaciju uz napomenu da se kreću hodom i da nikako ne trče;
- Obezbjediti prenosnu baterijsku lampu za slučaj otkaza paničnog osvjetljenja;
- Kada i posljednje lice napusti prostor iz koga se vrši evakuacija detaljno provjeriti prostorije da neko nije zaostao;
- Na mjestu zajedničkog okupljanja izvršiti provjeru da li su sva lica iz ugroženog prostora evakuisana.

4.3. POSTUPAK OSTALIH LICA

Član 29.

U slučajevima potrebe evakuacije iz prostorija Škole ili dijela objekta gdje se trenutno nalaze sva lica su u obavezi da se pridržavaju sljedećeg:

- Po ustanovljavanju tačnog mjesta odakle je potrebno izvršiti evakuaciju, odmah omogućiti nesmetan prolaz prisutnim licima kroz izlaze za evakuaciju prema zbornom mjestu evakuacije.
- Omogućiti prohodnost kroz sve ulaze-izlaze iz prostora objekta Društva otvaranjem vrata;
- Glasnim, odsječnim upozorenjem obavjestiti ugrožene na obavezu evakuacije;
- Bez pogovora izvršavati komande lica odgovornog za sprovođenje evakuacije;
- Organizovati prihvat evakuisanih na zbornim mjestima.

4.4. PUTEVI EVAKUACIJE – PRAVCI NAPUŠTANJA OBJEKTA

Član 30.

U slučaju potrebe za evakuacijom iz prostorija objekata Škole, pravac napuštanja prostorija u objektima je preko horizontalnih i vertikalnih evakuacionih pravaca koji vode na izlaze obilježene natpisom „IZLAZ“..

U slučaju potrebe za evakuacijom iz prostorija, pravac napuštanja prostorija je kroz najbliži izlaz koji se otvara u pravcu evakuacije i vodi direktno na otvoreni prostor.

U slučaju potrebe za evakuacijom iz objekata predviđeno je opšte alarmiranje, koje se sprovodi glasom.

Iz svih objekata Škole, pojedinačno vrijeme potrebno za evakuaciju nije veće od 3 minuta.

4.5. MJERE ZA BEZBJEDNU EVAKUACIJU

Član 31.

U slučaju nastanka požara većih razmjera u objektima Škole potrebno je organizovati i izvršiti evakuaciju zaposlenih i drugih osoba koji se zateknu u ugroženom prostoru;

- Početni i krajnji cilj kod stvaranja uslova za evakuaciju je princip napuštanja objekta (mjesto gdje se osobe koje se evakušu našle u momentu kada se sazna za događaj) za što kraće vrijeme;
- Za izlaz koristiti najkraći evakuacioni pravac obilježen tablom sa oznakama smjera evakuacije;
- Izlazi iz objekata zadovoljavaju potrebe zaposlenih i stranaka koje se zateknu u prostoru uz organizaciju evakuacije;
- Organizatori evakuacije prvo upućuju na izlaz iz objekata stranke koje se zateknu u objektima;
- Zborno mjesto evakuisanih je na udaljenosti većoj od 10 metara od objekta, u krugu Škole;
- Pri evakuaciji voditi računa da svi ugroženi napuste prostor Škole;
- Ako se prostorija ne može napustiti zbog plamena i dima na putu za evakuaciju prisustvo u datim prostorima treba na pogodan način označiti (isticanjem oznaka na prozorima i slično).

4.6 ORGANIZACIJA EVAKUACIJE

Član 32.

U slučaju nastanka požara većih razmjera u jednom od objekata Škole ili nekom njenom dijelu i ako se procjeni da je to neophodno, pristupa se organizovanoj evakuaciji učenika i zaposlenih koji su se zatekli u ugroženom prostoru, kao i spašavanju imovine.

Organizacija i evakuacija učenika i zaposlenih iz objekta koji se zateknu u prostoru ugroženom požarom izvodila bi se pod rukovodstvom direktora Škole ili lica zaduženog za sprovođenje mjera zaštite od požara

. Za izlaz iz objekata koriste se koridori i izlazi za evakuaciju koji su označeni tablama sa natpisom IZLAZ.

Širina izlaznih puteva iz objekata zadovoljava potrebe zaposlenih, učenika i posjetilaca koji se zateknu u objektima Škole.

Vrijeme potrebno za evakuaciju učenika i zaposlenih je oko 3 minuta.

U toku evakuacije učenika iz objekata, Direktor ili lice zaduženo za sprovođenje mjera zaštite od požara ima obavezu da:

- Obavijesti učenike i zaposlene o nastalim opasnostima,
- Usmjeri učenike i zaposlene na pravac evakuacije,
- Pomogne učenicima u toku evakuacije;
- Spriječi nastanak panike i stvaranja nereda;
- Izvrši provjeru da li su svi učenici napustili prostorije i provjeri stanje u prostorijama i sam se evakuiše istim pravicima.

Svi radnici učestvuju u organizovanoj evakuaciji tako što:

- isključuju električnu energiju u ugroženom prostoru ili cijelom objektima;
- provjeravaju svjetiljke nužne rasvjete, i sami se evakuiše.

4.7 POSTUPAK EVAKUACIJE IMOVINE I OBAVEZE ZAPOSLENIH PRIJE NAPUŠTANJA RADNOG MJESTA

Član 33.

Zaposleni u Školi su u okviru svoje nadležnosti obavezni da na bezbjedno mjesto iznesu:

- Zaposleni u administraciji i upravi Škole – sva važna finansijska dokumenta, tehničku dokumentaciju, računare sa bazom podataka i ostalu dokumentaciju vezanu za status radnike Škole koja se kod njih nalazi;
- Radnici na održavanju– sve posude sa zapaljivim materijalom koje su mobilne.

Član 34.

Zaposleni se evakuišu poslije izvedene evakuacije učenika iz objekata.

Direktor Škole, ili lice koje je zaduženo za sprovođenje mjera zaštite od požara rukovode evakuacijom zaposlenih i napuštaju prostorije Škole posljednji, poslije izvršenog pregleda stanja prostorija i učionica nakon evakuacije.

Kada zaposleni dobiju naređenje da se evakuišu, odnosno da napuste radne prostorije i učionice, obavezni su da:

- Prije napuštanja prostorija isključe uređaje i zatvore prozore;
- Pregledaju radni prostor, uzmu lične stvari, isključe svjetlo ako je uključeno;
- Izađu iz prostorija, zatvore vrata i ubrzanim korakom, određenim pravicima napuste zgradu Škole, bez galame i panike, kroz obilježene izlaze

Po izlasku iz zgrade zaposleni se okupljaju na zbornom mestu i čekaju dalja naređenja Direktora Škole.

4.8. ZNAKOVI I NATPISI OBAVJEŠTENJA

Član 35.

Iznad izlaza iz objekata na otvoreni prostor postavljena je tabla sa natpisom „IZLAZ“ a horizontalni pravci evakuacije označeni su strelicama koje pokazuju ispravan smjer evakuacije u slučaju požara. U objektima, na vidnim mjestima postaviti Plan evakuacije sa uputstvom za postupanje u slučaju požara.

4.9. UPUTSTVO ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POŽARA

Član 36.

Svaki zaposleni ili treće lice koje primjeti neposrednu opasnost od izbijanja požara ili primjeti požar dužan je da ukloni opasnost, odnosno da ugasi požar ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugog. Ukoliko ne može sam da ugasi požar, dužan je da o tome bez odlaganja obavijesti direktora Škole ili najbližu vatrogasno-spasilačku jedinicu na broj

telefona 123, odnosno policijsku stanicu na broj telefona 122 vodeći računa da bude kratak i jasan.

Dežurnog vatrogasno-spasilačke jedinice odnosno MUP-a obavještava o sljedećem:

- Gdje gori (naziv objekta, adresa)
- Šta gori (uređaji, dokumentacija, unutrašnji enterijer)
- Ko poziva (ime i prezime).
- Broj telefona sa kog se poziva

Odgovorno lice za zaštitu od požara, čim sazna za požar utvrđuje koje se mjere moraju preduzeti u pogledu upotrebe sredstava i opreme za gašenje požara, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanja, traženje pomoći u slučaju povrijeđenih osoba i slično, te preuzima vođenje akcije gašenja do dolaska vatrogasno-spasilačke jedinice;

Po pristizanju vatrogasno-spasilačke jedinice pružiti obavještenja vatrogascima o mjestu požara i materijalima koji se tamo nalaze i mogu biti opasni u požaru;

Održavati red i onemogućava ulazak u prostor Škole nepoznatim licima.

Svi zaposleni koji se zateknu u neposrednoj blizini požara, dužni su na poziv odgovornog lica pristupe gašenju požara. Osobe zahvaćene i povrijeđene požarom, odmah treba zbrinuti i odvesti u bolnicu.

Prilikom akcije gašenja na mjestu požara smije se nalaziti samo potreban broj zaposlenih, a ostali prisutni su dužni mirno i bez panike napuste ugroženi prostor kroz označene prolaze i izlaze, na način da ne izazovu povredu ili paniku (saglasno planu evakuacije).

Prije napuštanja prostorije i početka gašenja požara, zaposleni na svom radnom mjestu mora:

- Isključiti električnu struju;
- Spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnog prostora;
- Ako su požarom zahvaćeni električni uređaji potrebno ih je odmah isključiti, što smije samo za to određena osoba;
- Električni uređaji se gase samo nakon isključenja iz napona;
- Gašenje požara u blizini električnih uređaja koji su dalje ostali pod naponom treba preduzeti uz posebne mjere bezbjednosti. Zabranjeno je ručno gašenje električnih uređaja pod visokim naponom, bilo kojim sredstvom i na bilo koji način;
- Radi smanjenja štete, mora se voditi briga da se izbjegne nepotrebno polivanje vode po predmetima i uređajima, te da se uklone materijali i predmeti koji bi mogli biti oštećeni od širenja požara;
- Nakon svakog gašenja požara, u saradnji sa profesionalnom vatrogasnom – spasilačkom jedinicom, određuje se Protivpožarna straža koja će na mjestu požara dežurati par sati nakon požara kako bi se spriječilo ponovno izbijanje požara.
- Iskorišćenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i vratiti na određena mjesta.

4.10. POSTUPAK KOD OTKRIVANJA POŽARA

Član 37.

Kada se primjeti požar u početnoj fazi postupati na sljedeći način:

- Glasom alarmirati učenike i zaposlene koji se nađu u ugroženom prostoru;
- Vatru gasiti raspoloživom opremom tako da se uvijek nalazite između plamena i izlaza (leđima okrenuti izlazu da plamen nebi presjekao put);
- Isključiti sistem klimatizacije i električne energije za opštu potrošnju izuzev rasvjete i nužnih potrošača;
- Ako se požar ne može brzo na bezbjedan način ugasiti isključiti struju na prekidaču spratne table i pristupiti evakuaciji iz ugroženog dijela prostora;
- Prije otvaranja vrata treba ih dodirnuti i proveriti da li su topla;

- Ako su toplata ne treba ih otvarati, ako nisu otvoriti ih pažljivo i ukoliko na putu za evakuaciju nema plamena i dima treba krenuti ka izlazu;
- Za sobom zatvoriti vrata prostorije;
- Vrata ne zaključavati jer se može javiti potreba da se morate vratiti u prostoriju ako vam je odsječen put za evakuaciju;
- Prilikom evakuacije ne treba trčati, već pognuto, zbog dima, krenuti unnapuštanje objekta;
- Za evakuaciju koristiti obilježeni evakuacioni pravac i kretati se u smjeru koji pokazuju table sa oznakama smjera evakuacije;
- Nikako se ne vraćati u prostorije ukoliko ste nešto zaboravili;
- Ukoliko odijelo bude zahvaćeno plamenom treba stati, glavu pognuti niže od tijela a zatim se kotrljati radi gašenja plamena;
- Kada se izađe iz objekata, treba se udaljiti od njega najmanje 10m i u objekti se ne vraćati dok rukovodilac gašenja to ne dopusti;
- Ako se prostorija ne može napustiti zbog plamena i dima na putu za evakuaciju, treba zatvoriti vrata, obložiti ih ukoliko je moguće tkaninama natopljenim vodom, telefonom ili na drugi način obavjestiti vatrogasce o mjestu gdje se nalazite i sačekati vatrogasnu – spasilačku jedinicu;
- Nemojte odmah otvarati ili razbijati prozor jer može doći do povlačenja dima u prostoriju;
- Ukoliko dim ulazi u prostoriju zbog disanja saviti se što niže podu;
- Kada dim počne ozbiljnije da ulazi u prostoriju i onemogućiti disanje napraviti otvor u donjoj zoni prozora (ne razbijati ga kompletnog). Kroz ovaj otvor treba disati vazduh od spolja.
-

5. NAČIN OSPOSOBLJAVANJA ZAPOSLENIH LICA ZA SPROVOĐENJE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 38.

Osnovna obuka iz oblasti zaštite od požara organizuje se za sve zaposlene, najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na rad, a na osnovu Programa osnovne obuke iz oblasti zaštite od požara.

Program osnovne obuke iz oblasti zaštite od požara izrađuje pravno lice koje se bavi poslovima zaštite od požara, ili lice zaduženo za sprovođenje preventivnih mjera zaštite od požara objektima Škole, za koji se pribavlja saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

Osnovnu obuku iz oblasti zaštite od požara vrši ovlašćeno pravno lice koje radi na poslovima zaštite od požara.

U toku osnovne obuke zaposlene upoznati sa opasnostima od požara na radnom mjestu, mjerama, upotrebom sredstava i opreme za gašenje požara, postupkom u slučaju požara, kao i sa odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih ili naloženih mjera zaštite od požara.

Provjera znanja zaposlenih vrši se jednom u tri godine, o čemu se vodi evidencija.

6. PRAVA OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH LICA ZA SPROVOĐENJE PREVENTIVNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 39.

Zaposleni u Školi su osnovni nosioci poslova i zadataka zaštite od požara i imaju pravo i dužnost, da učestvuju u organizovanju, sprovođenju i unapređenju opštih mjera zaštite od

požara i zaštite ljudi i imovine, u skladu sa zakonom, ovim Pravilima i drugim opštim aktima Škole, a naročito:

1. da organizuju zaštitu svih vrijednosti kojima raspolažu, na način koji obezbjeđuje potpunu ličnu i imovinsku sigurnost ljudi i sigurnost imovine preduzeća,
2. da preduzimaju, sprovode i pridržavaju se propisanih mjera zaštite,
3. da se osposobljavaju, obučavaju i vrše provjeru znanja za neposredno primjenjivanje mjera zaštite, otklanjanja uzroka i pojava ugrožavanja kao i njihovih posljedica,
4. da neposredno učestvuju u gašenju požara i ugase požar, ako mogu bez opasnosti za sebe i druge, i da o tome odmah obavijeste vatrogasnu jedinicu, pretpostavljenog i odgovorno lice za zaštitu od požara,
5. da traže pomoć od lica koji ovu pomoć mogu ili moraju da pruže i da im ukazuju pomoć u skladu sa svojim mogućnostima, a naročito u gašenju požara i sprečavanju njegovog širenja,
6. da se brinu da pristup njihovim radnim mjestima bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano pristupilo korištenju sredstava za gašenje požara i drugih sredstava zaštite i otklanjanja posljedica ovih i drugih pojava. Nepridržavanje odredbi iz ovog člana predstavlja povredu radne obaveze.
7. Prije početka rada provjerava da li su preduzeta sva pravila zaštite od požara,
8. Nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostorija provjerava da li su preduzete sve mjere zaštite od požara.

Član 40.

Direktor u okviru svojih ovlaštenja, naročito obavlja ove poslove i zadatke:

- Organizuje zaštitu od požara u skladu sa rješenjem o razvrstavanju u odgovarajuću kategoriju stepena rizika ugroženosti od požara.
- ostvaruje i utvrđuje ukupan nadzor sistema, organizacije i finansiranja zaštite od požara,
- donosi godišnji plan za finansiranje poslova zaštite od požara,
- razmatra izvještaje stručnih komisija i inspeksijskog organa,
- usklađuje operativni plan zaštite od požara u Preduzeću,
- usvaja dinamički plan mjera sanacije u oblasti zaštite od požara na prijedlog odgovornog lica,
- donosi plan zaštite od požara i Pravila zaštite od požara,
- proučava i predlaže mjere sa kojima bi se unaprijedila zaštita od požara u Preduzeću,
- obavještava MUP o nastanku požara ili eksplozije u preduzeću,
- određuje zaposlenima da rade duže od punog radnog vremena, radi otklanjanja opasnosti i štete od požara i eksplozije,
- udaljava zaposlenog sa radnog mjesta, ako je zatečen u vršenju teže povrede radne obaveze iz zaštite od požara, kojim se ugrožava sigurnost zaposlenih i imovine,
- osigurava izvršenja poslova s područja zaštite od požara,
- upoznaje se sa planom zaštite od požara i situacionim planom o rasporedu opreme i sredstva za gašenje požara,
- pokreće postupak radi utvrđivanja odgovornosti zaposlenih, ako svojom krivnjom ne izvršavaju ili na drugi način krše obaveze iz zaštite od požara, koje su utvrđene zakonom i ovim pravilnikom
- obustavlja rad na radnom mjestu ako prijete neposredna opasnost za živote zaposlenih naglim izbijanjem požara,
- organizuje spašavanje zaposlenih i imovine u slučaju nastanka požara prema utvrđenom planu,
- u slučaju gašenja požara saraduje sa rukovodcem akcije gašenja požara, izvršavajući njegove naloge,

- nakon požara brine se o spašavanju imovine.

Član 41.

Škola je obavezna da opštim aktom utvrdi mjere i radnje u vezi sa sprovođenjem i unapređenjem zaštite od požara i odredi radnika koji je odgovoran za sprovođenje mjera zaštite od požara i stručno osposobljen za vršenje poslova zaštite od požara.

Sprovođenje mjera zaštite od požara može se povjeriti privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetniku koji su osposobljeni ili registrovani za tu djelatnost.

Škola, a u skladu sa propisima o zaštiti od požara utvrđuju opštim aktima, donosi:

- radna uputstva koja moraju sadržavati mjere zaštite od požara za sve tehnološke jedinice gdje postoji opasnost od požara, uz razradu obaveza prema radnom uputstvu i drugim propisima svakog pojedinog radnika u vezi sa kontrolom i sprovođenjem propisa iz oblasti zaštite od požara, kao i mjerama prve pomoći i mjerama za evakuaciju učenika i zaposlenih;
- organizuje, djelokrug i ovlašćenja službe zaštite od požara
- način vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja zaštite od požara, te dužnosti, odgovornosti i ovlašćenja radnika koji tu kontrolu neposredno vrše, stručnu sprmu rukovodioca službe i drugih radnika koji obavljaju poslove zaštite od požara
- postupak i način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili raspoređivanja na drugo radno mjesto sa opasnostima od požara koje se tiču tog radnog mjesta, kao i način obučavanja radnika u rukovanju sredstvima i opremom za gašenje požara;
- prostorije i prostore i mjesta na kojima se ne smije proizvoditi, koristiti ili prenositi otvorena vatra;
- vrstu i količinu opreme i sredstava za gašenje požara, raspored opreme i sredstava, kao i povremenog ispitivanja njihove ispravnosti
- zadatke i odgovornosti radnika koje rukovode poslovima u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara;
- odgovornost radnika zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara;
- dužnosti i ponašanje radnika u slučaju izbijanja požara;
- način saradnje službe zaštite od požara sa ostalim službama koje rade na unapređivanju zaštite od požara, službom zaštite na radu, sistemom organa CZ, službom hitne pomoći i drugim pravnim licima.

6.1. POSLOVI ODGOVORNOG LICA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

Član 42.

Lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od požara može biti lice koje ima najmanje školsku spremu četvrtog stepena složenosti odgovarajuće tehničke struke i položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite od požara.

Škola kome se povjeri sprovođenje mjera zaštite od požara moraju da imaju u radnom odnosu najmanje jedno zaposleno lice sa položenim stručnim ispitom za rad na poslovima zaštite od požara, kojima dostavljaju sve podatke bitne za bezbjednost radnika sa stanovišta zaštite od požara.

Član 43.

Odgovornosti lica zaduženo za organizovanje, sprovođenje i unapređenje mjera iz oblasti zaštite od požara su:

- vrši nadzor nad sprovođenjem propisanih i utvrđenih pravila zaštite od požara na radnim mjestima i u radnom ambijentu
- obavještava direktora o utvrđenim nedostacima iz zaštite od požara, čije otklanjanje je u njihovoj nadležnosti
- na temelju izučavanja požarnih opasnosti, u saradnji sa poslovođama izrađuje uputstva iz zaštite od požara
- predlaže mjere i radnje radi sprječavanja i otklanjanja opasnosti od požara
- u saradnji sa direktorom Škole određuje mjere zaštite od požara kojih se moraju pridržavati i strani izvođači radova
- učestvuje u izradi pravila o zaštiti od požara
- izrađuje informacije i izvještaje o stanju i problemima materijalne štete od požara, vatrogasnoj opremi, stručnoj obuci iz zaštite od požara
- nadzire da li su na svim mjestima, na kojima postoje povećane opasnosti od požara, na vidljivom mjestu istaknuta određena preventivna uputstva, znakovi upozorenja i zabrane,
- nadzire izvršenje naloga za otklanjanje nedostataka prethodno utvrđenih, a odnose se na zaštitu od požara, koje je izdao nadležni organ za zaštitu od požara
- obilazi objekti Škole u cilju nadzora, a svoje naloge, zapisnike i primjećene nedostatke kao i nalaze inspekcije pismeno dostavlja odgovornom licu objektima Škole na dalji postupak
- učestvuje u utvrđivanju uzroka eventualnog požara objektima Škole i o tom izrađuje izvještaj.

7. PROCJENA MAKSIMALNOG BROJA LJUDI KOJI SE MOGU BEZBJEDNO EVAKUISATI IZ OBJEKATA

Član 44.

Parametri koji karakterišu evakuaciju su:

- polazno mjesto (PM), na kome se zatiče osoba u trenutku saznanja da je došlo do požara;
- prvi izlaz (PI), je izlaz iz prostorije ka hodniku;
- koridor evakuacije (KE), su prostori hodnika, stepeništa i sl;
- evakuacioni – etažni izlaz (EI), su vrata na izlazu iz hodnika;
- krajnji izlaz (KI), je izlaz iz objekata u spoljašnji prostor
- brzina evakuacije (Ve), je projektovana vrijednost brzine kretanja čovjeka kroz koridor evakuacije;
- vrijeme evakuacije (Te), je vrijeme od početka evakuacije do bezbjednog mjesta za evakuaciju.

Evakuacioni put – svi putevi koji neposredno vode ka evakuacionom izlazu i obezbjeđuju sigurno kretanje tokom određenog vremena, zovu se evakuacioni putevi.

Direktna dužina evakuacionog puta – predstavlja najkraće linijsko (vazdušno) rastojanje od bilo koje tačke u prostoriji, do osovine izlaznog otvora.

Stvarna dužina evakuacionog puta – predstavlja realnu dužinu kojom se čovjek mora kretati od bilo koje tačke u prostoriji, zaobilazeći fiksne prepreke, do osovine izlaznog otvora. Alternativni pravci evakuacije – za određeno mjesto u prostoriji se kaže da ima samo jedan pravac evakuacije, ako je ugao koji zaklapaju linije direktnog kretanja ka mogućim izlazima, manji od 45°. Ako je ugao između linija mogućih direktnih pravaca evakuacije ka različitim izlazima veći od 45°, tada se radi o više direktnih puteva evakuacije – alternativni pravci.

Etape evakuacije – proces spašavanja se dijeli na etape (faze):

- prva etapa obuhvata kretanje ljudi od najudaljenije tačke prostorije do prvog izlaza (PI) koji vodi ka evakuacionom izlazu. Kretanje osobe u prvoj etapi treba da se završi za manje od 30 sekundi, osim u slučajevima kada se sjedi u stolicama koje su u dužim redovima i nekim specifičnim prostorijama:

- bioskopima, pozorištima, amfiteatrima za manje od 200 osoba – 60 sekundi

- bioskopima, pozorištima, amfiteatrima za više od 200, a manje od 600 osoba – 120 sekundi

- bioskopima, pozorištima, amfiteatrima za više od 600, a manje od 2000 osoba – 180 sekundi

- sportskim i drugim scenama za više od 2000 osoba – 240 sekundi.

- druga etapa predstavlja kretanje od prvog izlaza (PI) iz prostorije do evakuacionog izlaza (EI). Predviđeno vrijeme do 60 sekundi. U prostorijama kod kojih je PI ujedno i KI druga etapa ne postoji.

- treća etapa od evakuacionog izlaza (EI) do krajnjeg izlaza (KI) ili spoljnih izlaza zgrade (hodnicima, prolazima, stepenicama). Kod prostorija, kod kojih evakuacioni izlaz predstavlja i izlaz napolje, onda treća etaža praktično ne postoji – predviđeno vrijeme do 180 sekundi.

- četvrta etapa je kretanje ljudi od spoljašnjeg izlaza na određenu udaljenost od ugrožene zgrade i obično u ovoj fazi ne postoji neposredna opasnost po živote ljudi. Zbog toga, za razliku od prethodne tri faze, ne normira se vrijeme od momenta izlaza iz objekata.

Vrijeme pripreme evakuacije – je vrijeme od trenutka kada lice koje će se evakuisati sazna da je nastao požar koji bi mogao da ugrozi život, pa do trenutka napuštanja prostorije boravka (vrijeme u kojem lice ocenjuje opravdanost evakuacije, savjetuje se, traže šta će ponjeti...). Za potrebe projektovanja usvaja se:

- za stambene objekte - najmanje 10 minuta

- za poslovne objekte - najmanje 5 minuta

- za javne objekte - najmanje 3 minuta (osim za stadione i sportske hale za koje se predviđa 2 minuta)

Vrijeme evakuacije – je vrijeme kretanja od polaznog mjesta do bezbjednog mjesta (mjesta okupljanja).

Put evakuacije – je projektna putanja koju prelazi osoba u toku evakuacije.

Brzina evakuacije – je projektna vrijednost brzine kretanja čovjeka kroz koridor evakuacije.

Za proračun potrebnog broja evakuacionih izlaza i njihovih dimenzija važan faktor je specifična propusna moć (SPM), koja pokazuje broj ljudi koji može da prođe kroz prolaz ili izlaz određene širine u toku 3 minuta.

Može se uzeti da:

- za širinu prolaza od 0,9 m SPM iznosi 48 – 62 osobe/m u min

- za širinu od 1,40 m SPM iznosi 78 – 90 osoba/m u min

- širinu od 1,80 m iznosi 98 – 108 osoba/m u min

Veće vrijednosti SPM usvajaju se za djecu od 5 do 15 godina, a manje za odrasle, slabije pokretne osobe, osobe koje se vode (mala djeca, invalidi, slabovidne osobe i sl.).

Radi izbjegavanja situacije u kojoj je prvi izlaz zaprečen, u većim prostorijama se predviđa određeni broj alternativnih prvih izlaza i dužina puteva evakuacije do njih:

- za više od 50, a manje od 300 osoba u prostoriji, treba da postoje dva alternativna PI;

- za više od 300, a manje od 600 osoba treba da postoje 3 alternativna PI

- za više od 600, a manje od 2 000 osoba, treba da postoje 4 alternativna PI

- na svakih 2 000 osoba (kada ima preko 2 000 osoba), treba da postoji još jedan PI

Rastojanje od prvog do etažnog izlaza ne treba da bude veće od 30m u nadzemnim, a 25m u podzemnim etažama.

Zadati parametri za proračun vremena evakuacije

- brzina neometanog kretanja po ravnom podu $V_0 = 1,5$ m/s
- za zadržavanje na vratima dodaje se 4 sek za svakih 10 lica
- brzina kretanja niz stepenište se koriguje sa koeficijentom $U = 0.8$
- za nailazak na suženje koridora užeg od 1 m, dodaje se 3 sek na svakih 10 lica
- za skretanje pod uglom većim od 60° dodaje se 5 sek na svakih 10 lica
- za nailazak na stepenište dodaje se 2 sek na svakih 10 lica.

Objekti Škole su namjenski nastavni i vannastavni objekti sa sljedećima sadržajima: kancelarijskim prostorom, učionicama, fiskulturnom salom, kotlovnicom, podrumom, magacinom zatvorenog tipa za robe koje se ne mogu skladištiti napolju zbog vremenskih uticaja i magacin otvorenog tipa za robe kojima ne smeta atmosferski uticaj. Manipulativne površine su uređene asfaltirane površine, koje se nalaze u predwem dijelu objekata.

Putevi evakuacije su na nivou prvog sprata i prizemlja, a vode horizontalno hodnicima i vertikalno stepenicama u slobodan prostor.

Vrijeme potrebno za evakuaciju procjenjuje se na oko 3 minuta.

Na osnovu broja zaposlenih, učenika i posjetilaca koji se mogu naći u objektima, zatim na osnovu kvalifikacione strukture radnika i drugih potrebnih parametara za procjenu, naročito broja izlaznih mjesta u objektima, procjenjuje se da je moguća brza i nesmetana evakuacija.

Zborno mjesto nalazi se na igralištima ispred objekata Škole.

9. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 45.

Zaštita od požara je kontinuirani proces koji se mora obavljati neprekidno u toku rada primjenom novih i održavanjem postojećih mjera zaštite od požara kojima se omogućava da primjenjene mjere na vrijeme indetifikuju opasnosti i eliminišu rizik od požara u prostoru o kome se staramo.

Svaki zaposleni, prilikom stupanja na rad u Školu, mora biti upoznat sa ovim Pravilima i obavješten da je u roku od jedne godine od dana stupanja na rad dužan da prisustvuje obuci i provjeri znanja po Programu osnovne obuke.

Izmjene i dopune ovih Pravila vrše se kod bitnih promjena u posmatranom prostoru koji sa sobom nose izmjene rizika od požara kao što su:

- Bitne promjene broja lica koja borave u posmatranom prostoru u odnosu na evakuacione pravce i mogućnost obezbjeđivanja evakuacije svih lica iz posmatranog prostora.
- Nadgradnja objekta, u smislu da li postojeće instalacije mogu u posmatranom prostoru zadovoljiti uslove novonastale situacije (posebno električne instalacije).

Povrede odredaba ovih Pravila smatraju se povredom radne obaveze saglasno aktima Škole.

Izmjene i dopune ovih pravila vrše se na način njihovog donošenja.

Član 46.

Ova Pravila zaštite od požara stupaju na snagu danom donošenja.

Broj: 609-5-0204/2019
Datum: 26.12.2019. godine

Predsjednik Školskog odbora,

(Ilija Čančar)

